

Spis treści

Wstęp	9
Konserwacja malarstwa sztalugowego	13
Konserwacja podobrazia	14
Konserwacja podobrazia drewnianego	14
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	14
Zabiegi profilaktyczne	16
Zabiegi konserwatorskie	18
Sklejanie podobrazii drewnianych	18
Uzupełnianie ubytków podobrazia drewnianego	20
Impregnacja podobrazia z drewna	21
Naprawa powykręceń podobrazii	24
Parkietowanie	26
Zabieg podklejania podobrazia drewnem balsy	28
Przenoszenie malowidła na drewnie na nowe podobrazie	29
Rozdzielanie i przenoszenie malowideł na drewnie, dwustronnie malowanych	31
Konserwacja podobrazia płóciennego	32
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	32
Zabiegi profilaktyczne	34
Zabiegi konserwatorskie	36
Przepinanie podobrazia płóciennego	36
Naciąganie podobrazia płóciennego	37
Usuwanie pofalowań podobrazia płóciennego	37
Wyrównywanie wybrzuszeń i wygniecień płótna	38
Naprawa rozrywów płótna	39
Wzmacnianie brzegów podobrazia płóciennego	41
Uzupełnianie ubytków płótna na malowidłach dwustronnych	41
Dublowanie	41
Przedublowywanie malowideł na płótnie	56
<i>Marouflage</i>	57
Przenoszenie malowideł na płótnie na nowe podobrazie	58
Rozdzielenie i przenoszenie malowideł na płótnie dwustronnie malowanych	59
Konserwacja podobrazia papierowego	60
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	60
Zabiegi profilaktyczne	62
Zabiegi konserwatorskie	64
Oczyszczanie papieru	64
Bielenie papieru	65
Wzmacnianie strukturalne papieru	69
Sklejanie podartych papierów	71
Podklejanie papieru	71
Laminowanie	73
Konserwacja podobrazia z pergaminu	74
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	74

Zabiegi profilaktyczne	75
Zabiegi konserwatorskie	75
Zmiękczenie stwardniałego pergaminu	75
Wyrównywanie i rozprostowywanie pergaminu	77
Oczyszczanie pergaminu	77
Wzmacnianie pergaminu	78
Sklejanie rozdartych i pękniętych pergaminów	78
Uzupełnianie ubytków pergaminu	78
Konserwacja podobrazia z kości	78
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	78
Zabiegi profilaktyczne	79
Zabiegi konserwatorskie	79
Usuwanie zabrudzeń	79
Impregnacja kości	80
Sklejanie złamanego podobrazia z kości	80
Uzupełnianie ubytków	80
Prostowanie wypaczeń podobrazia z kości	80
Konserwacja podobrazia z metalu	80
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	80
Zabiegi profilaktyczne	80
Zabiegi konserwatorskie	81
Likwidowanie nierówności blachy	81
Usuwanie produktów korozji z odwrocia podobrazia metalowego	81
Usuwanie produktów korozji podobrazia metalowego od strony lica malowidła	82
Zabezpieczenie odwrocia podobrazia przed korozją	82
Sklejanie spękań podobrazia	82
Uzupełnienie ubytków podobrazia metalowego	83
Przenoszenie malowideł z podobrazia metalowego	83
Konserwacja podobrazia ze szkła	83
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	83
Zabiegi profilaktyczne	83
Zabiegi konserwatorskie	84
Sklejanie potłuczonych podobrazi	84
Przenoszenie malowideł z podobrazia szklanego	84
Konserwacja zapraw	85
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	85
Zabiegi profilaktyczne	86
Zabiegi konserwatorskie	86
Wzmacnianie i przychwytywanie rozwarstwień zaprawy	86
Uzupełnianie ubytków zaprawy	89
Konserwacja pozłoty i innych folii metalowych	92
Czynniki niszczące i objawy zniszczeń	92
Zabiegi profilaktyczne	92

Zabiegi konserwatorskie	92
Odcyszczanie pozłoty	92
Przechwytywanie odwarstwień pozłoty	92
Zdejmowanie przemalowań pozłoty	92
Zdejmowanie werniksu z powierzchni pozłoty	93
Zdejmowanie warstwy białka (albuminu) z pozłoty	93
Zdejmowanie wtórnych pozłocień lub folii metalowych	93
Uzupełnianie, retusze i rekonstrukcja pozłoty	94
Zabezpieczanie pozłoty	96
Konserwacja warstwy malarskiej	97
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	97
Zabiegi profilaktyczne	100
Zabiegi konserwatorskie	101
Zabezpieczenie osłabionych miejsc warstwy farb	101
Utrwalanie i wzmacnianie rozwarstwień warstwy malarskiej	102
Czyszczenie malowideł	105
Zdejmowanie przemalowań	107
Rozwarstwianie malowideł	109
Uzupełnianie ubytków warstwy malarskiej (retusze)	109
Konserwacja werniksu	115
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	115
Zabiegi profilaktyczne	116
Zabiegi konserwatorskie	117
Powierzchniowe odcyszczanie werniksów	117
Regeneracja werniksów	117
Zdejmowanie werniksów	118
Ponowne werniksowanie konserwowanych malowideł	123
Konserwacja akwarel, gwaszy, miniatur, iluminowanych manuskryptów, pastelów oraz rysunków ołówkiem grafitowym, sangwiną i atramentem	125
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	125
Zabiegi profilaktyczne	126
Zabiegi konserwatorskie	128
Oczyszczanie akwarel i gwaszy	128
Oczyszczanie pastelów	129
Oczyszczanie rysunków wykonanych ołówkiem grafitowym	129
Oczyszczanie rysunków wykonanych tuszem i atramentem	129
Utrwalanie akwarel i gwaszy	130
Utrwalanie miniatur i iluminacji na pergaminie	130
Utrwalanie pastelów	131
Utrwalanie rysunków wykonanych tuszem lub atramentem	132
Neutralizacja atramentów na papierze	132
Regeneracja farb akwarelowych i gwaszowych	133
Konserwacja obiektów z laki	135
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	135

Zabiegi profilaktyczne	135
Zabiegi konserwatorskie	135
Oczyszczanie laki	135
Przechwytywanie rozwarstwień laki (pęcherzy, łusek itd.)	136
Impregnacja drewnianego podobrazia laki	137
Uzupełnianie ubytków i rekonstrukcja laki	137
Konserwacja malowideł ściennych	139
Czynniki niszczące i objawy schorzeń	140
Zabiegi profilaktyczne	143
Zabiegi konserwatorskie	146
Przechwytywanie rozwarstwień zaprawy i utrwalanie zaprawy zmurszałej	146
Utrwalanie malowideł ściennych	147
Usuwanie pobiał i narzutów z malowideł ściennych	149
Czyszczenie malowideł ściennych	150
Uzupełnianie ubytków zaprawy	153
Przenoszenie malowideł ściennych	153
Zdejmowanie malowideł ściennych	154
Wzmacnianie zdjętych malowideł ściennych	160
Umieszczanie zdjętych malowideł ściennych na nowych podobrazach	162
Retusze i uzupełnianie ubytków malowideł ściennych	167
Bibliografia (wybór)	169
Ilustracje	179